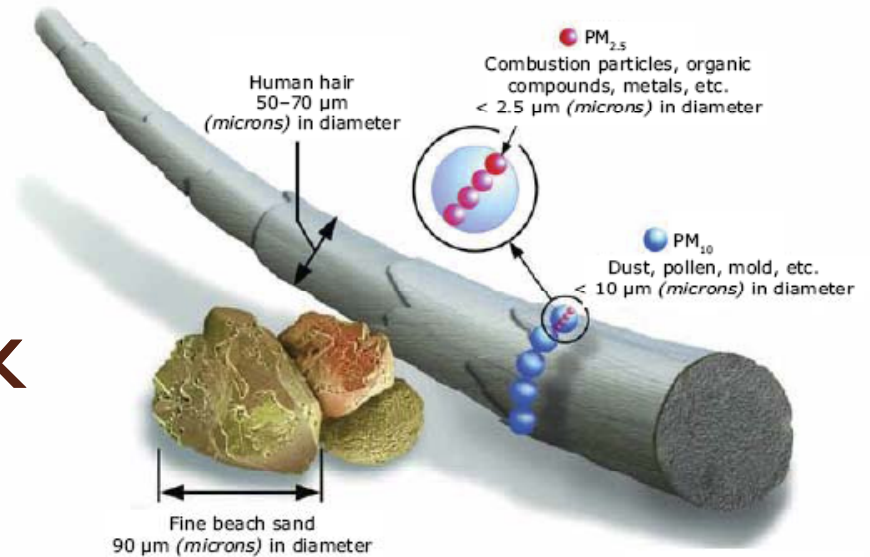

Budapesti PM_{10} koncentráció előrejelezhetőségének vizsgálata mérési adatok és modellszámítások alapján

Ferenczi Zita

Országos Meteorológiai Szolgálat

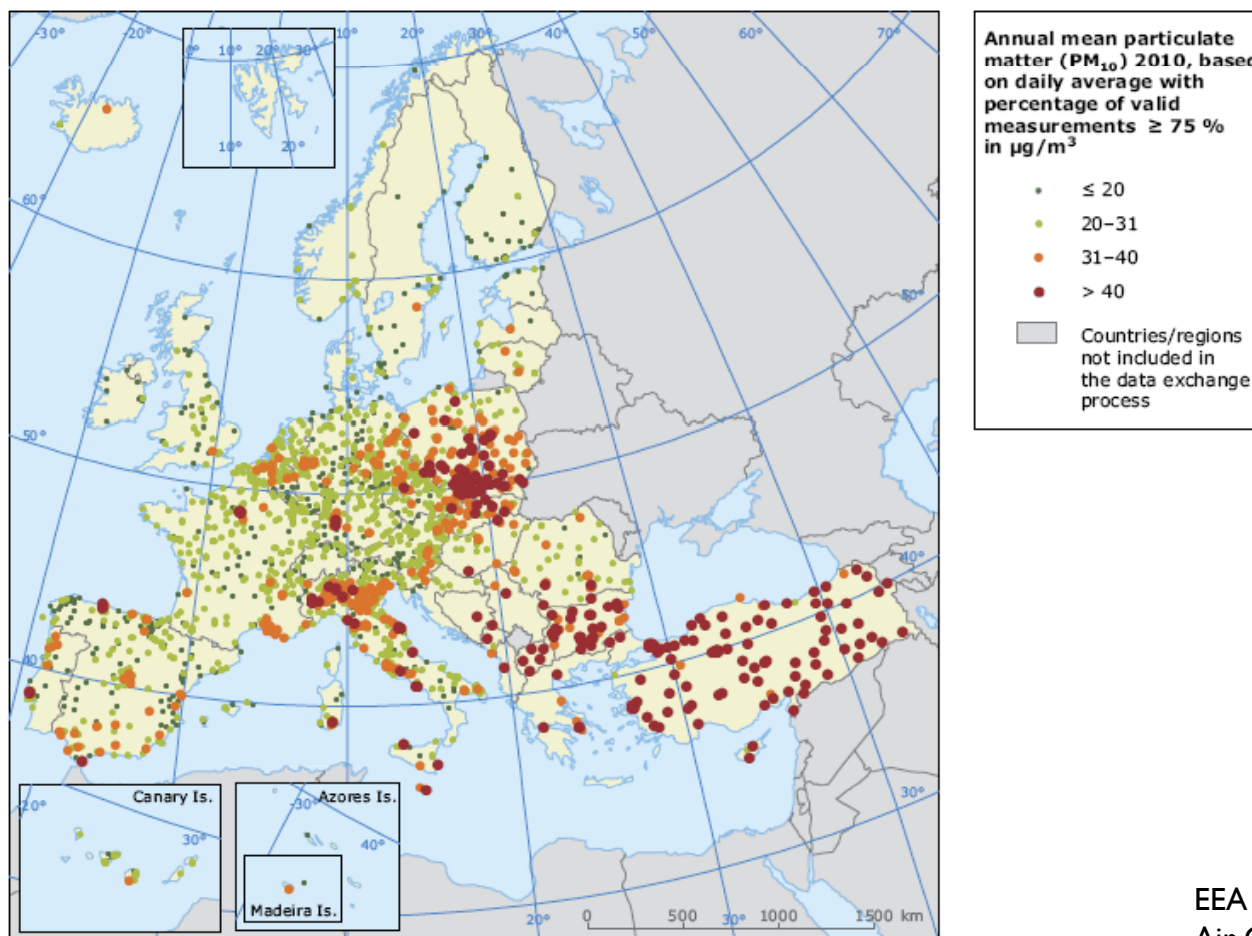
Mi a PM, miért foglalkozunk vele?

- PM = Particulate Matter
- Egészségügyi problémák (WHO)
  - Kémiai összetétel a meghatározó
- Klímaváltozás (WMO)
  - Hatása a sugárzásátvitelre
  - Black Carbon mérése

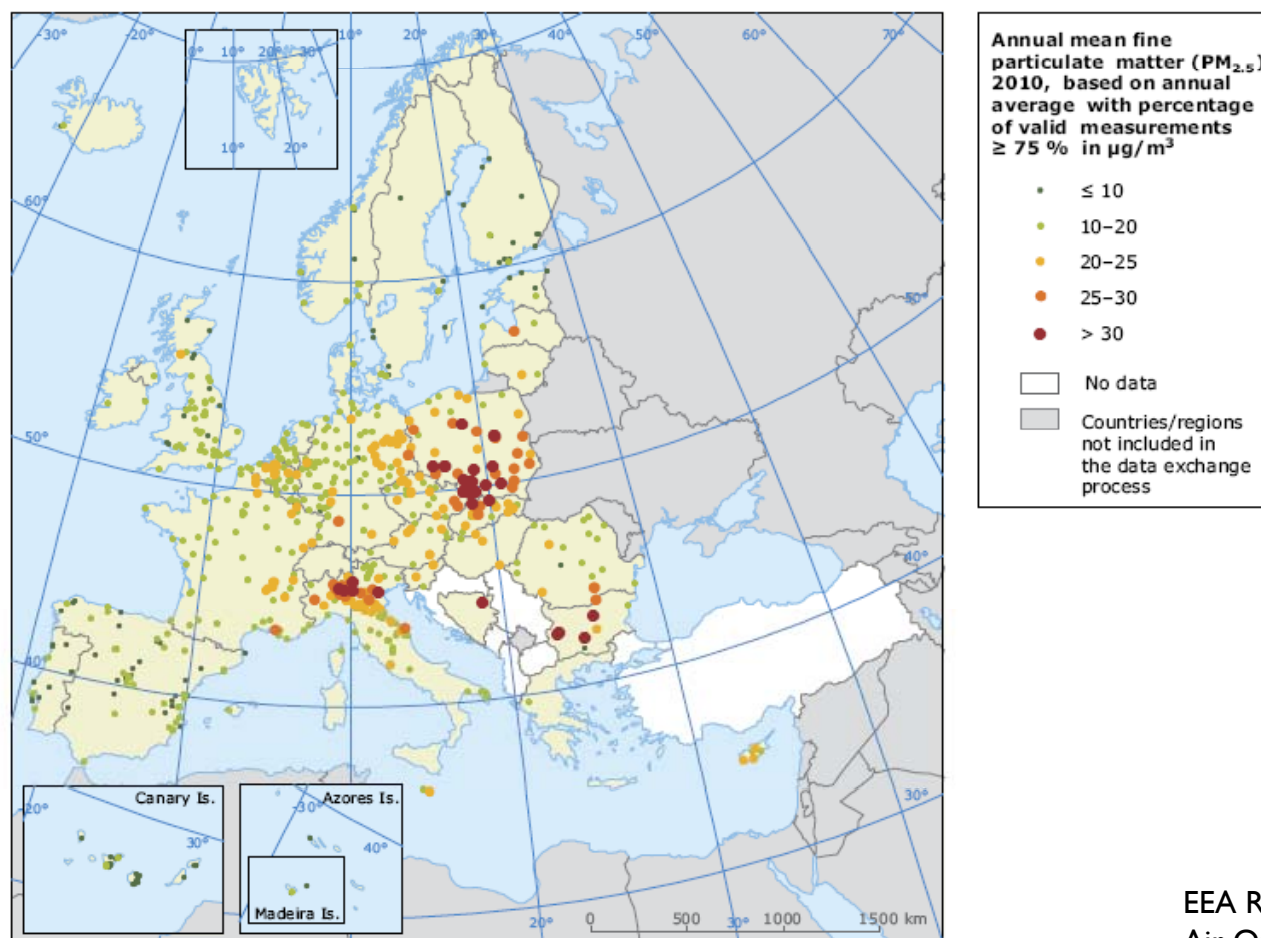
PM₁₀ koncentráció alakulása Európában (mérések alapján)

Annual mean concentrations of PM₁₀ in 2010

PM_{2.5} koncentráció alakulása Európában (mérések alapján)

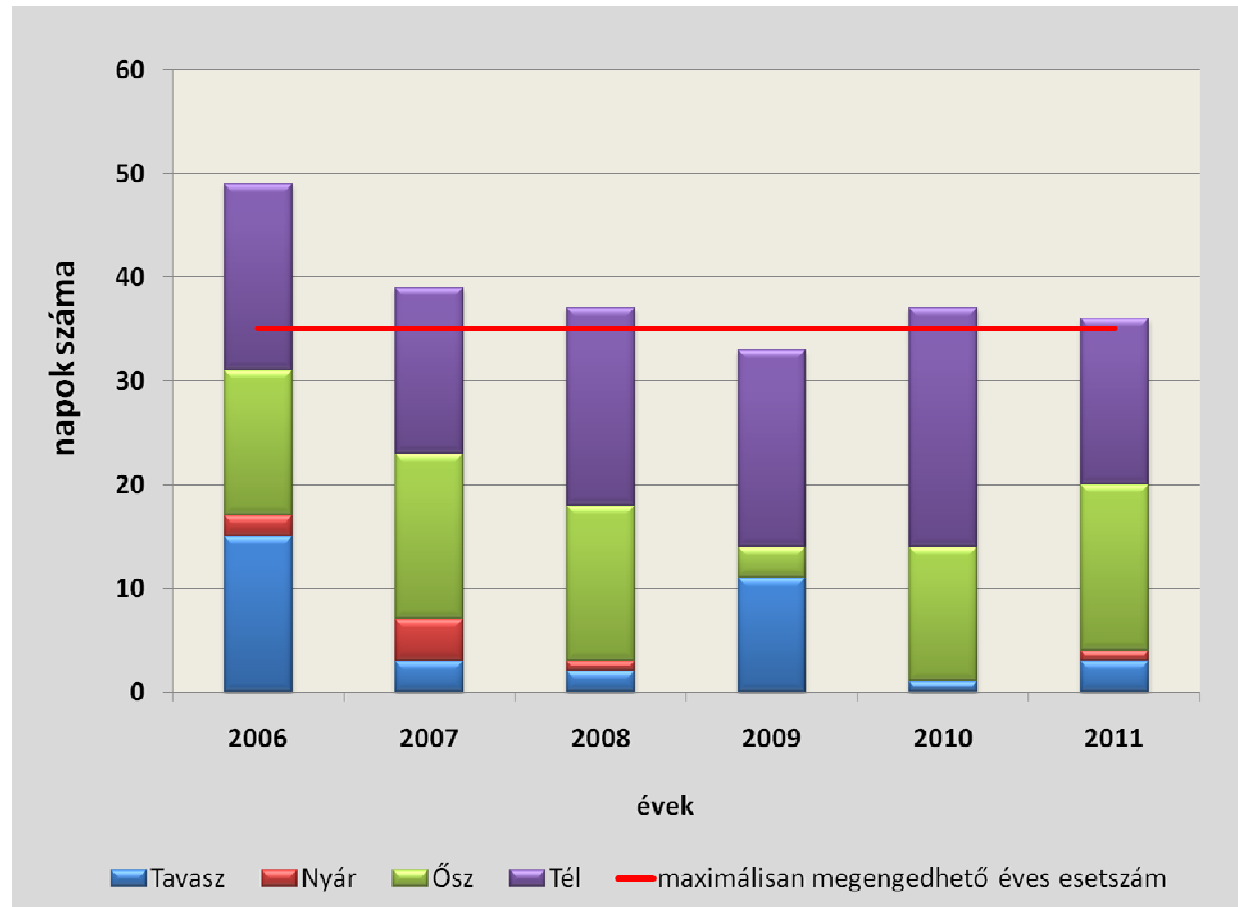
Annual mean concentrations of PM_{2.5} in 2010

PM₁₀ epizód kialakulásának okai

- **Növekvő helyi emisszió**
  - ipari
  - lakossági
  - közlekedési
- **Kedvezőtlen meteorológiai helyzet**
- **Nagytávolságú transzport**
  - (vulkán kitörés, szaharai por, ipari területek felől érkező szennyezés)

Évszakos hatások

Magas PM_{10} koncentráció miatt leggyakrabban télen alakul ki epizódhelyzet.

Vizsgált meteorológiai paraméterek

- Mért adatok

- hőmérséklet
- Relatív páratartalom
- csapadék
- **Szélirány**

- Származtatott paraméterek

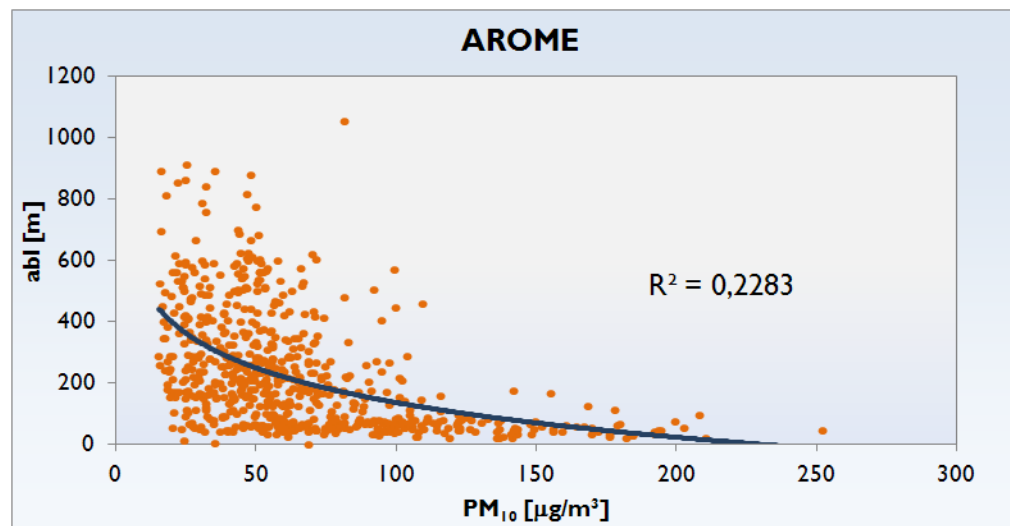
(AROME és WRF NWP modellek adataiból)

- **Keveredési réteg magasság (PBL)**
- **SI index** (stagnation index)

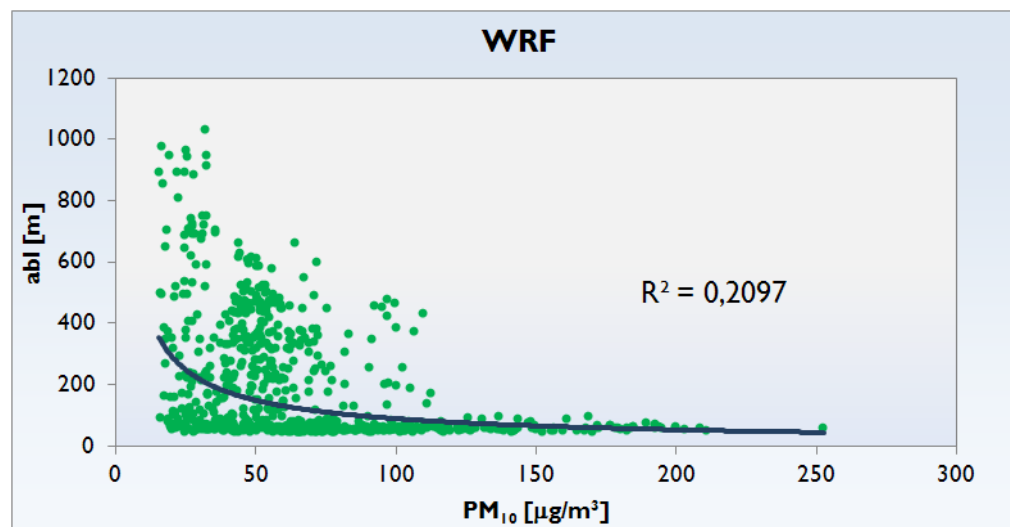
$$SI = \sqrt{\frac{10^6}{PBL \times |\bar{v}|}}$$

Keveredési réteg hatása

AROME NWP model

WRF NWP model

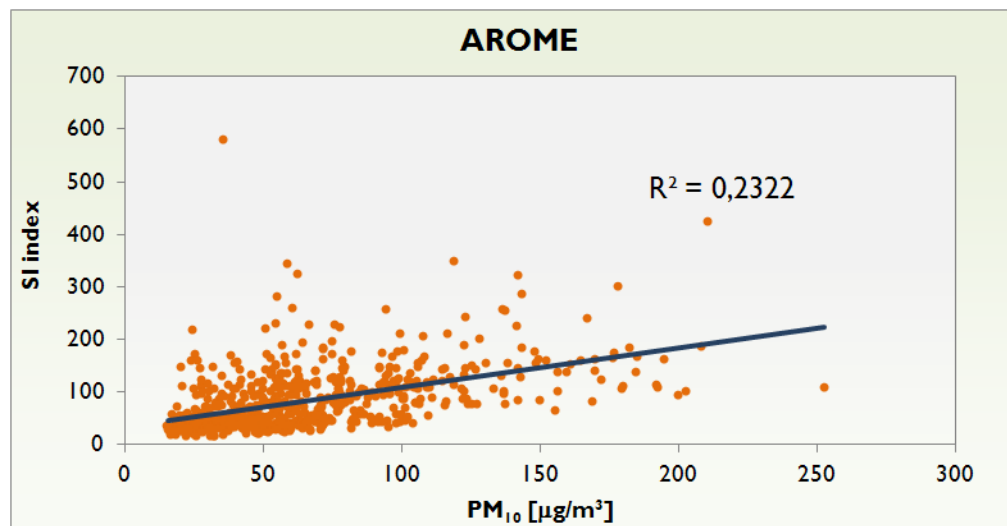
eddigig leghosszabb
PM₁₀ epizód

2011.10.27.-
2011.11.26.

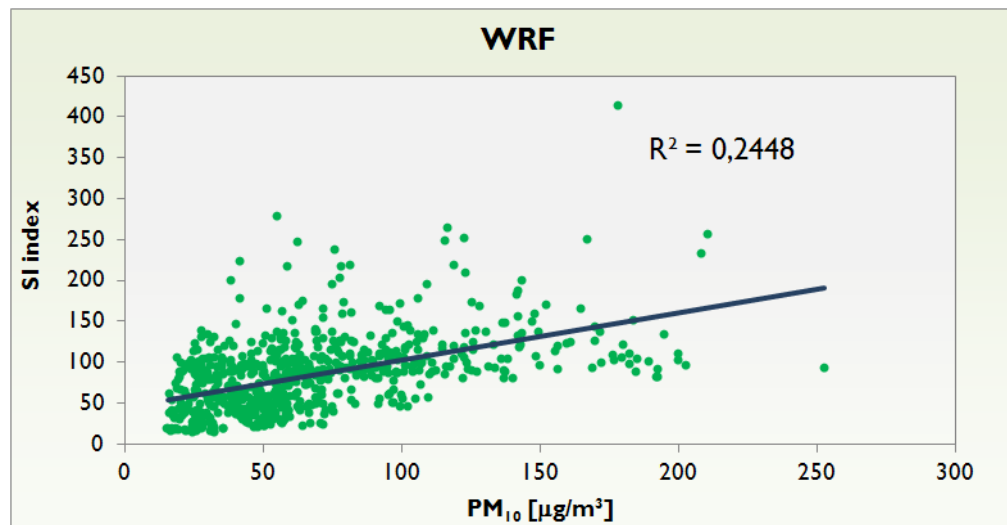

SI index hatása

AROME NWP model

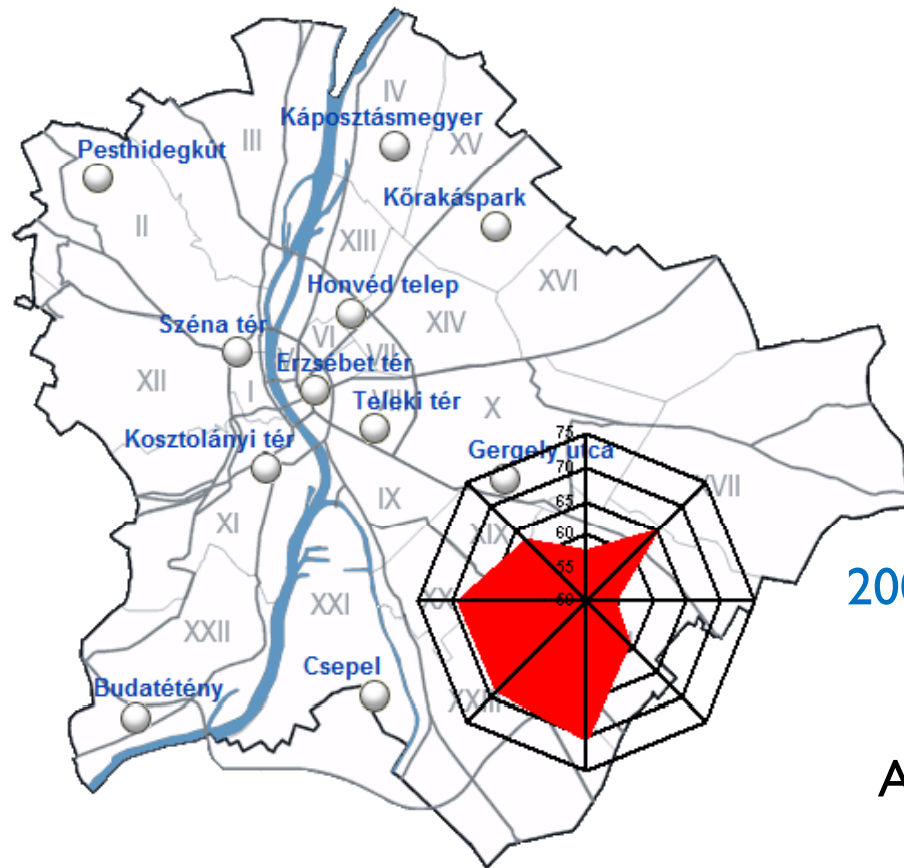
WRF NWP model

eddigig leghosszabb
PM₁₀ epizód

2011.10.27.-
2011.11.26.

Szélirány hatása - nappal

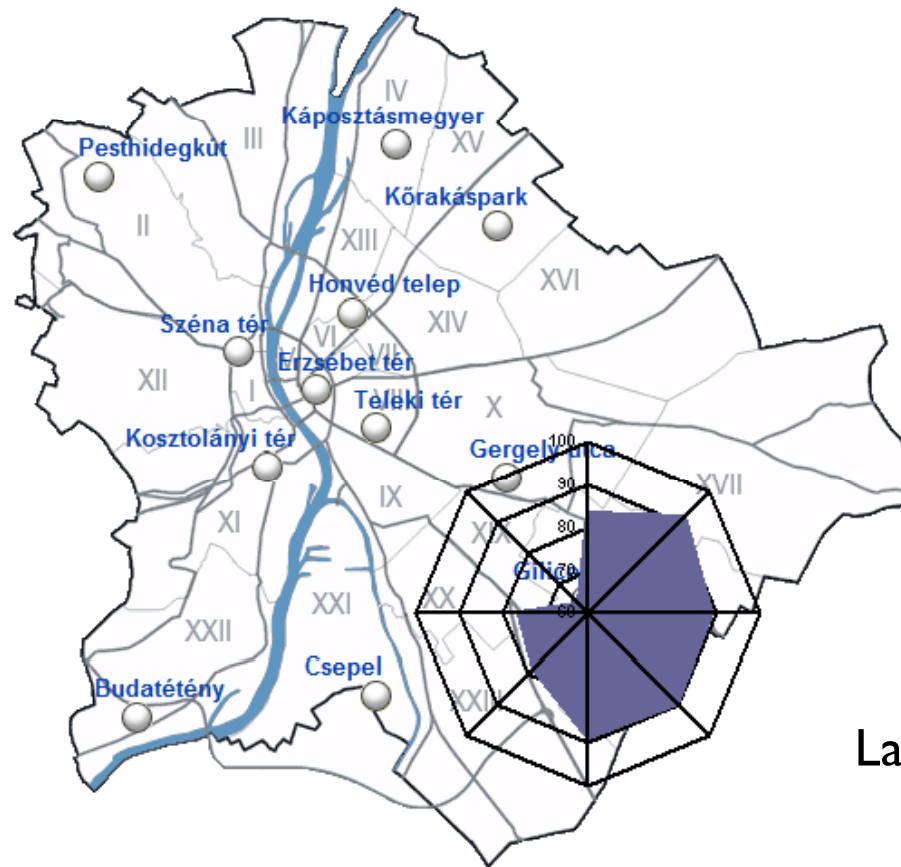

2006 – 2012 között detektált epizód
helyzetek alapján

Nappal : 8 – 16 óra

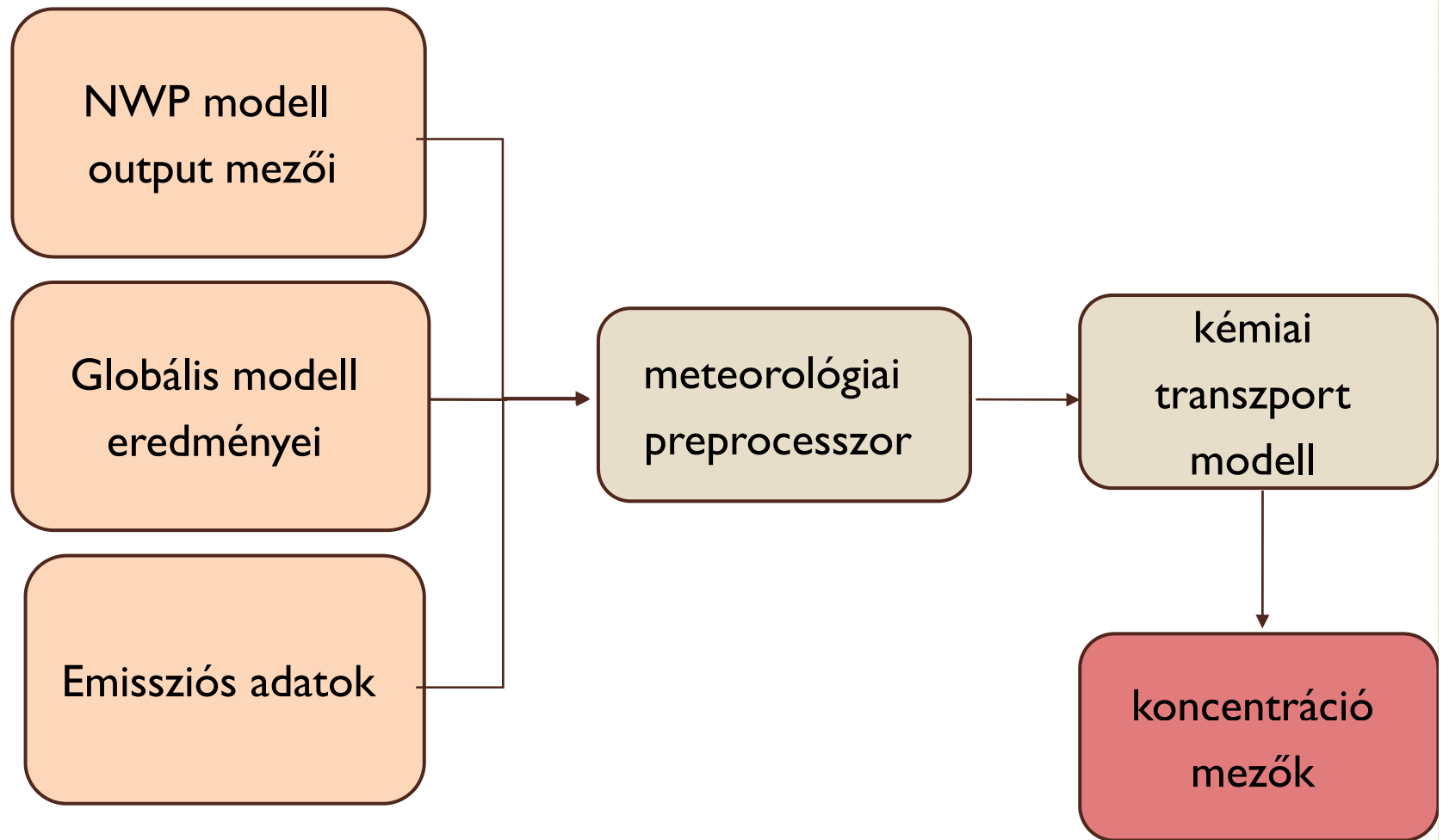
A közlekedés (M5 autópálya és az
Üllői út) hatása figyelhető meg.

Szélirány hatása - éjszaka

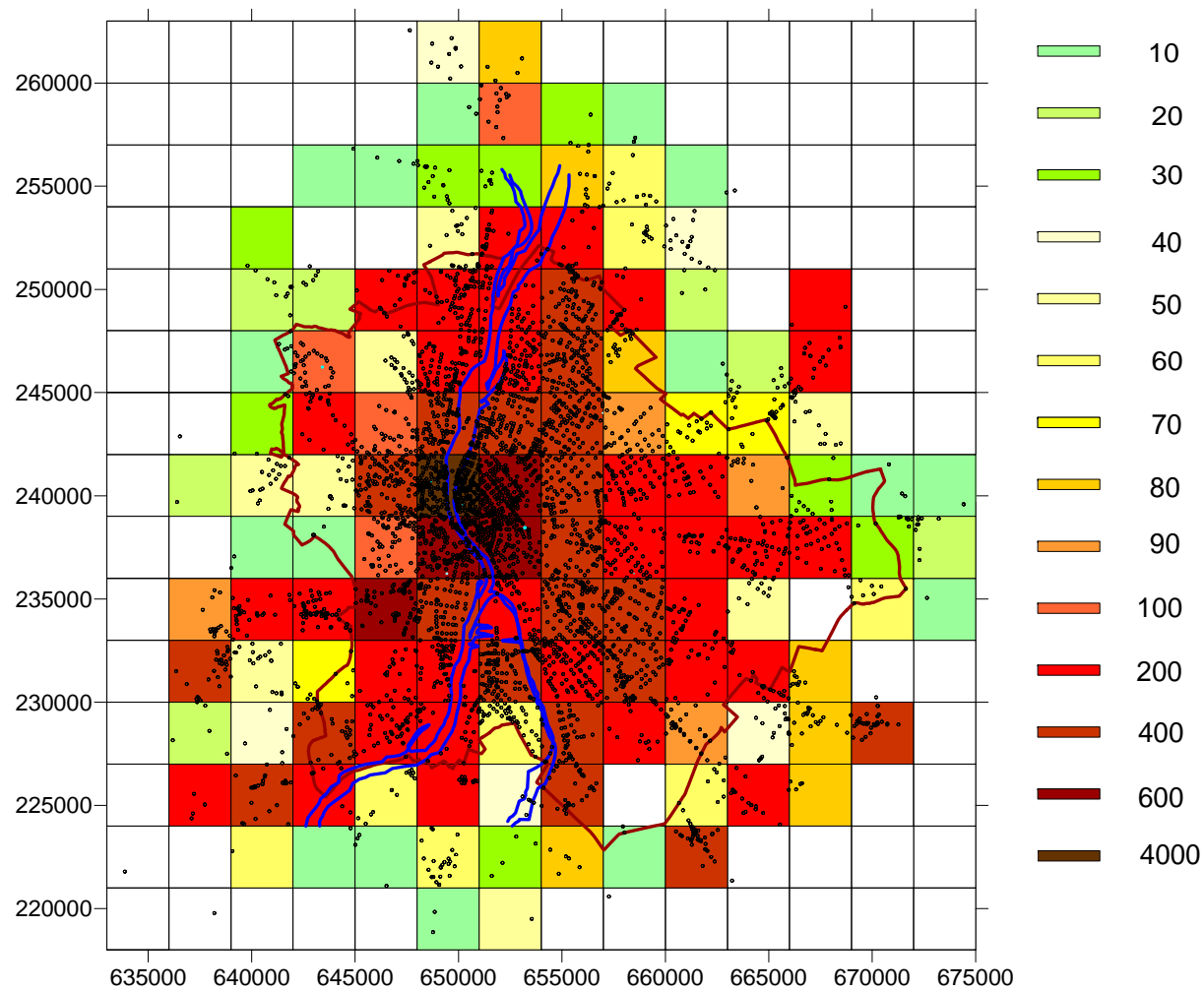
2006 – 2012 között detektált
epizód helyzetek alapján
éjszaka: 17 – 7 óra
Lakóövezet - lakossági fűtés hatása
figyelhető meg

Modellezés folyamata

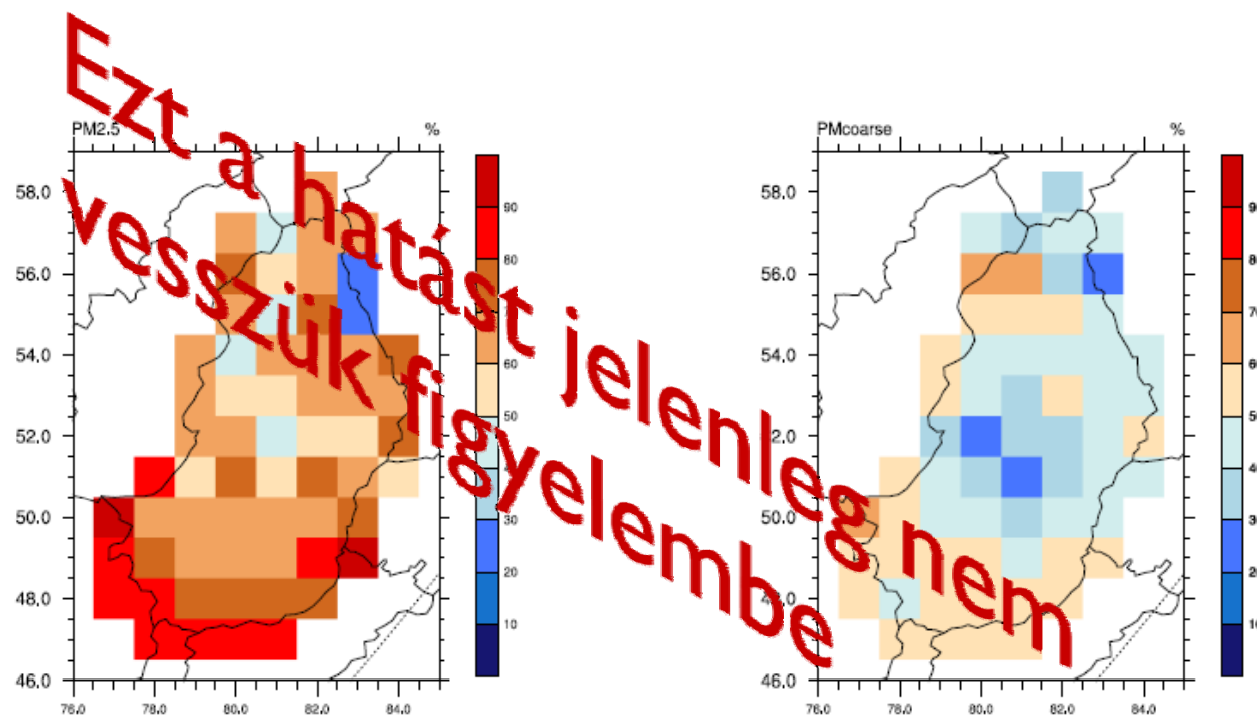

Emissziós adatok

közlekedési emisszió 2004 - PM tonna / év

Nagytávolságú transzport hatása a magyarországi $PM_{2.5}$ és PM_{coarse} koncentrációkra

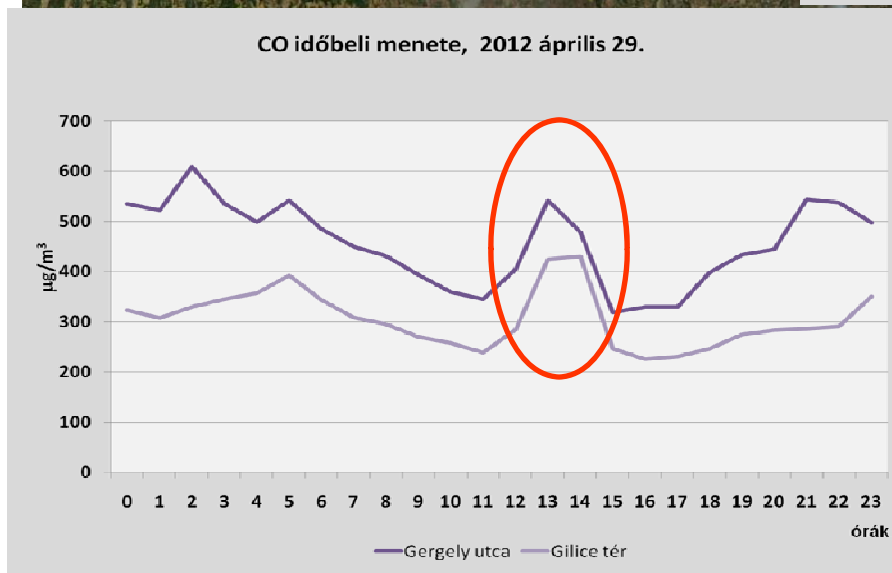
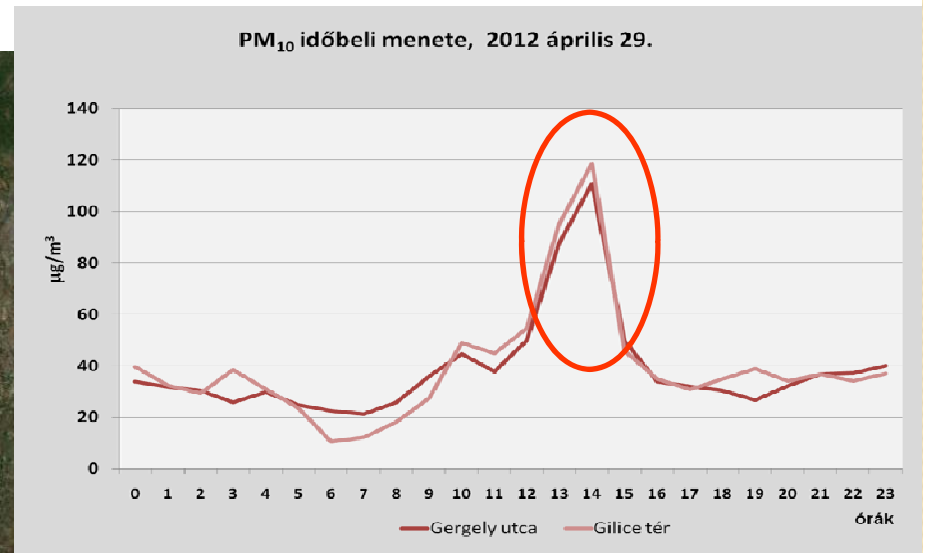
BUDAPEST

$PM_{2.5}$: 60-70% érkezik határon kívülről

PM_{coarse} : 20-30% érkezik határon kívülről

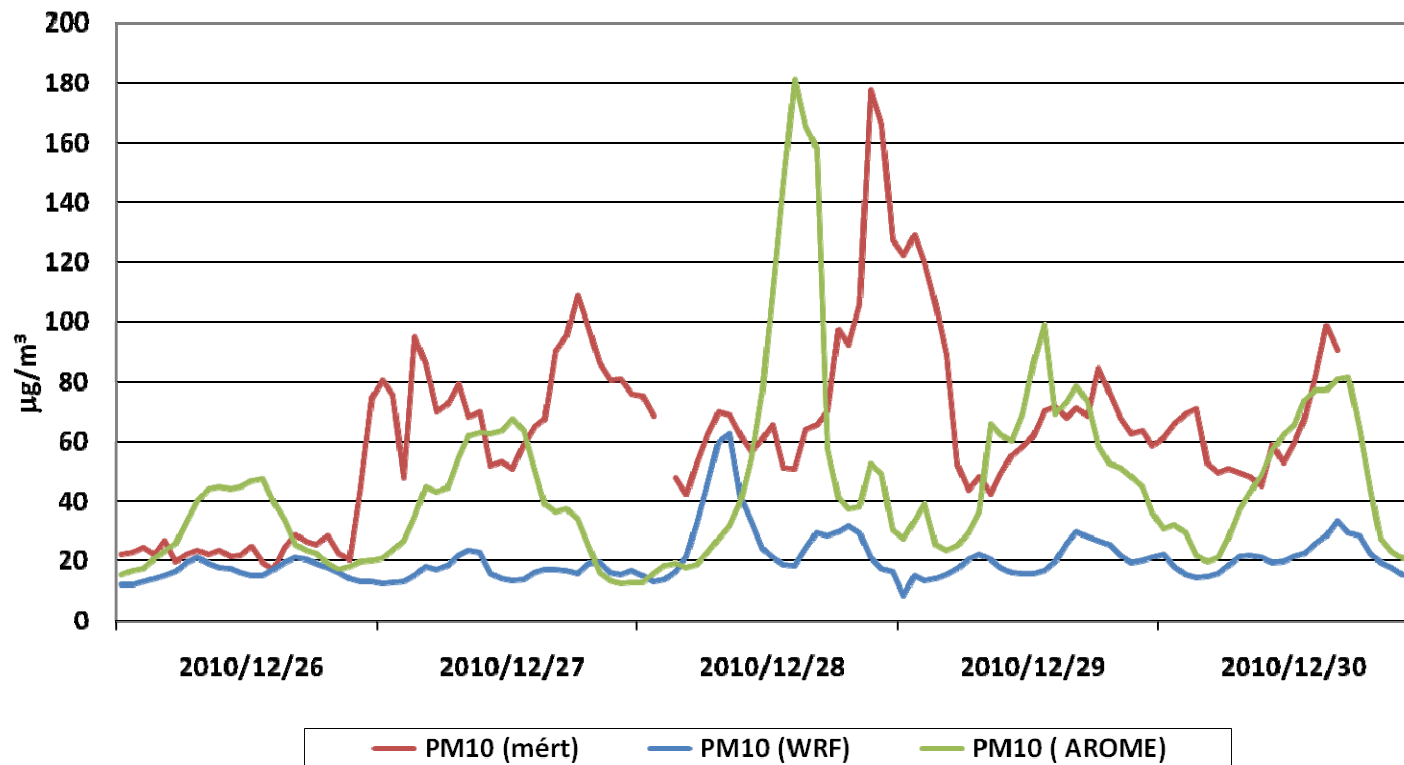
$$PM_{coarse} = PM_{10} - PM_{2.5}$$

Nagytávolságú transzport hatása Budapesten

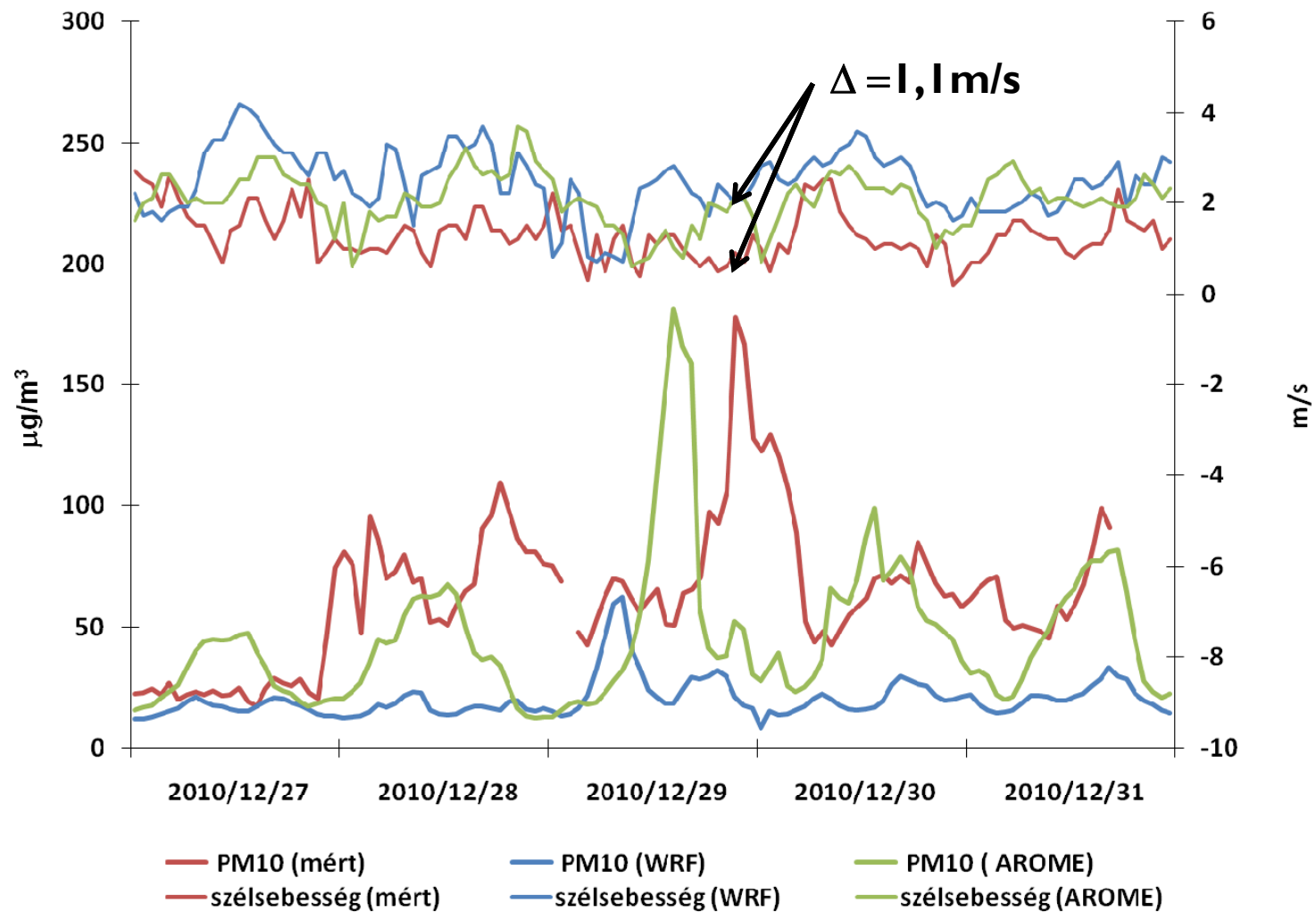
Meteorológiai előrejelzés hatása a PM_{10} koncentráció előrejelzésére

PM_{10} koncentráció időbeli menete - Gilice tér

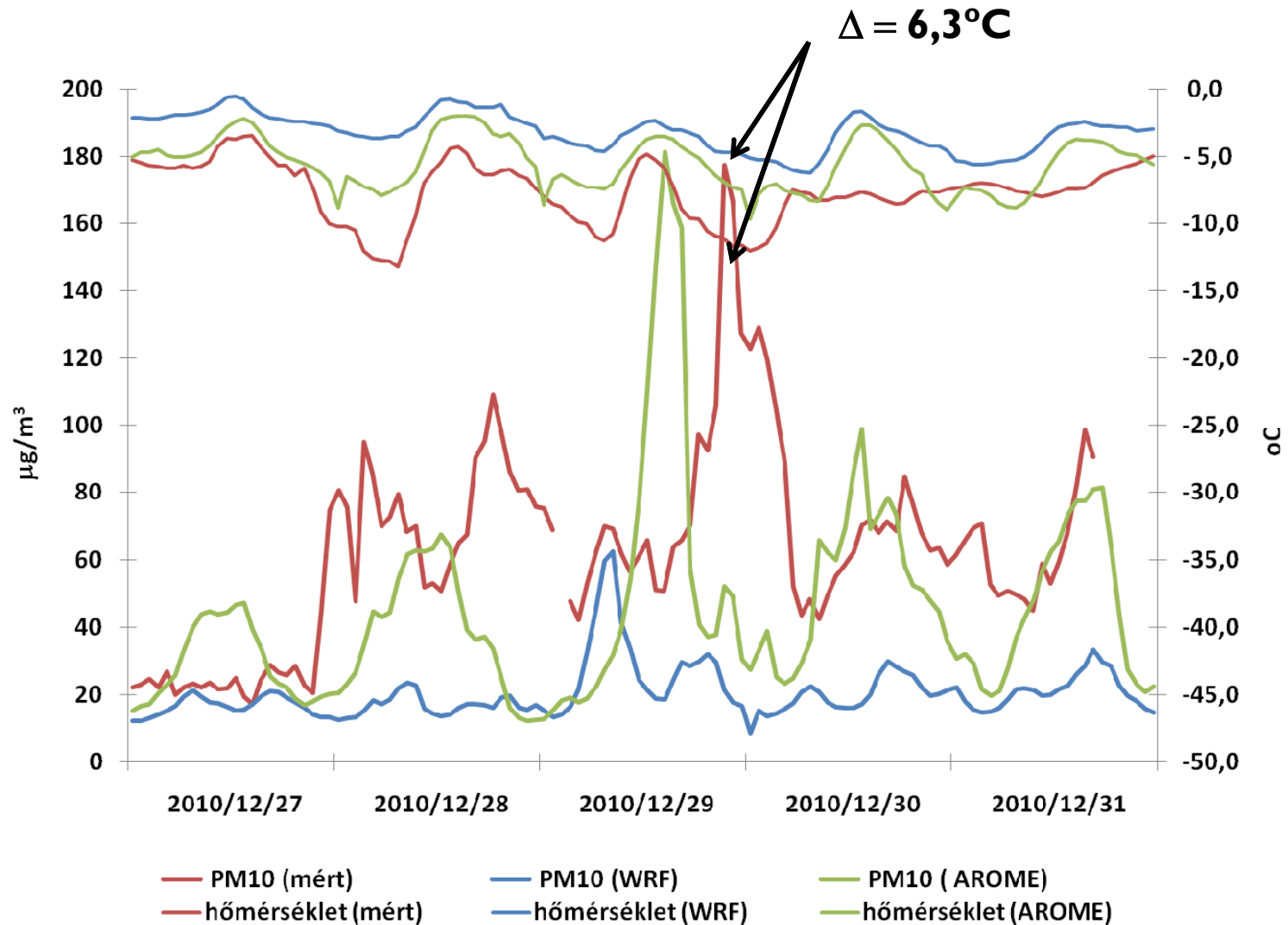

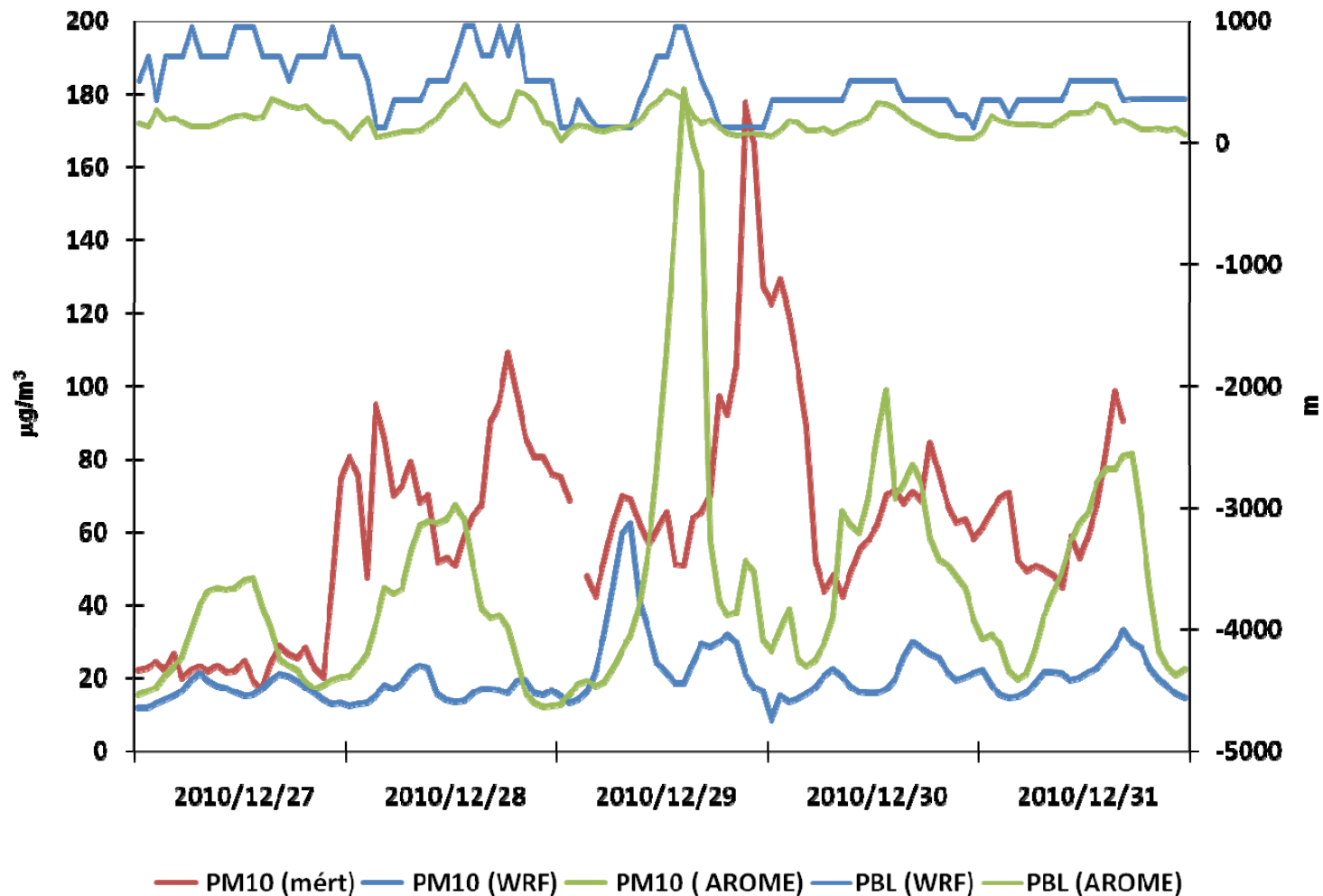
Szélesség előrejelzés hatása a PM_{10} koncentráció előrejelzésére

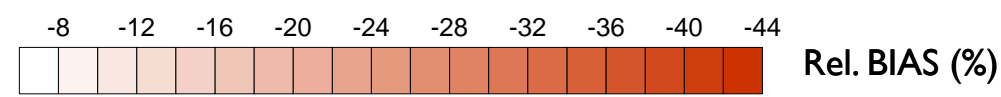
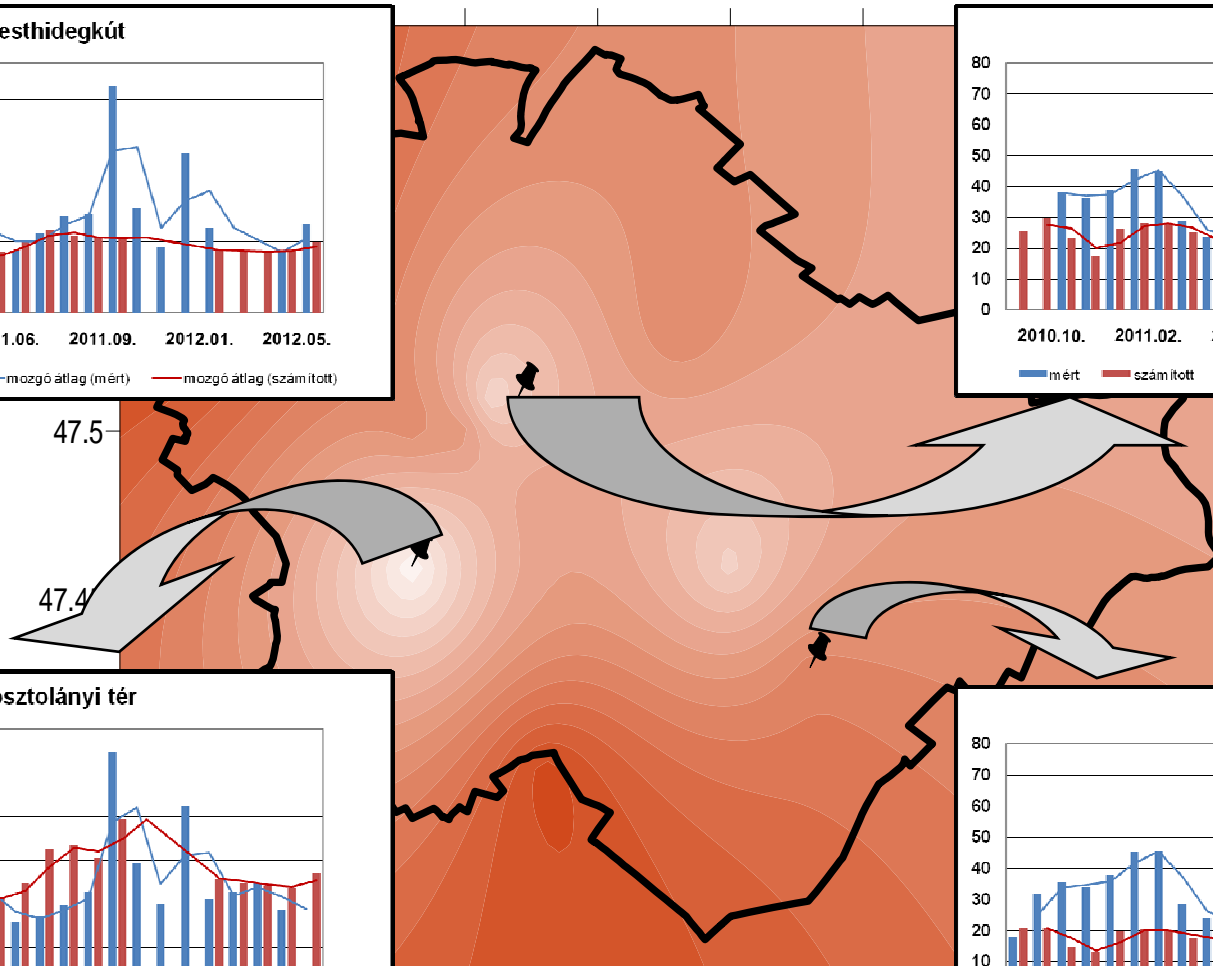
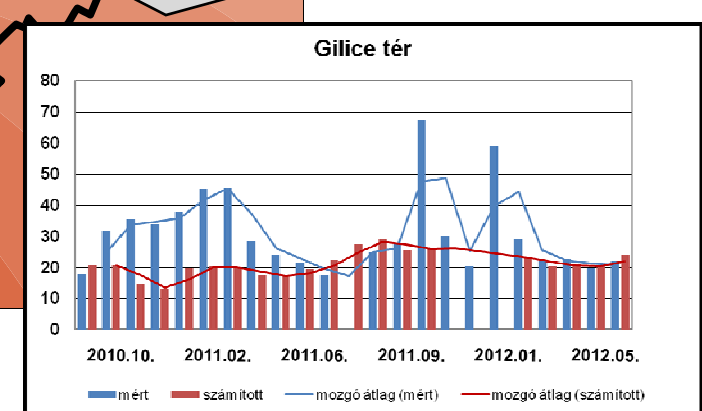
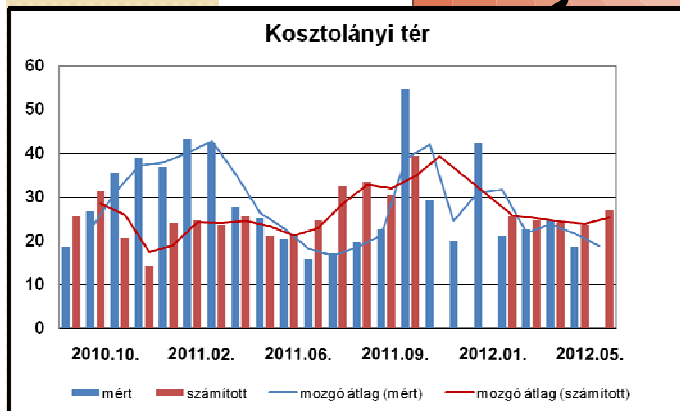
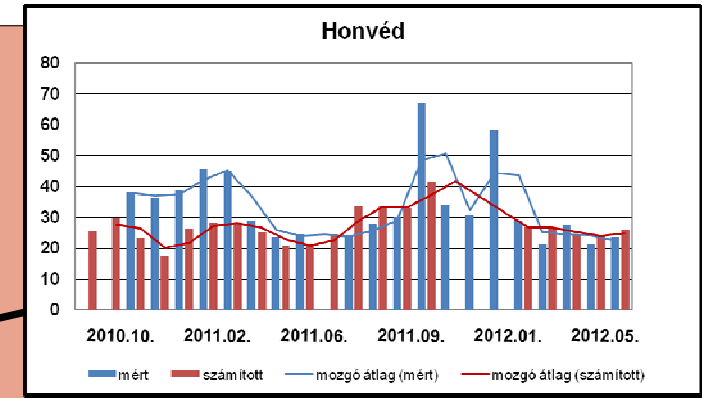
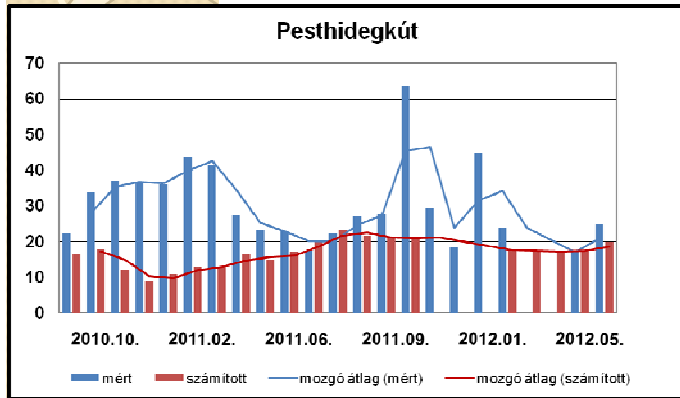
Hőmérséklet előrejelzés hatása a PM_{10} koncentráció előrejelzésére

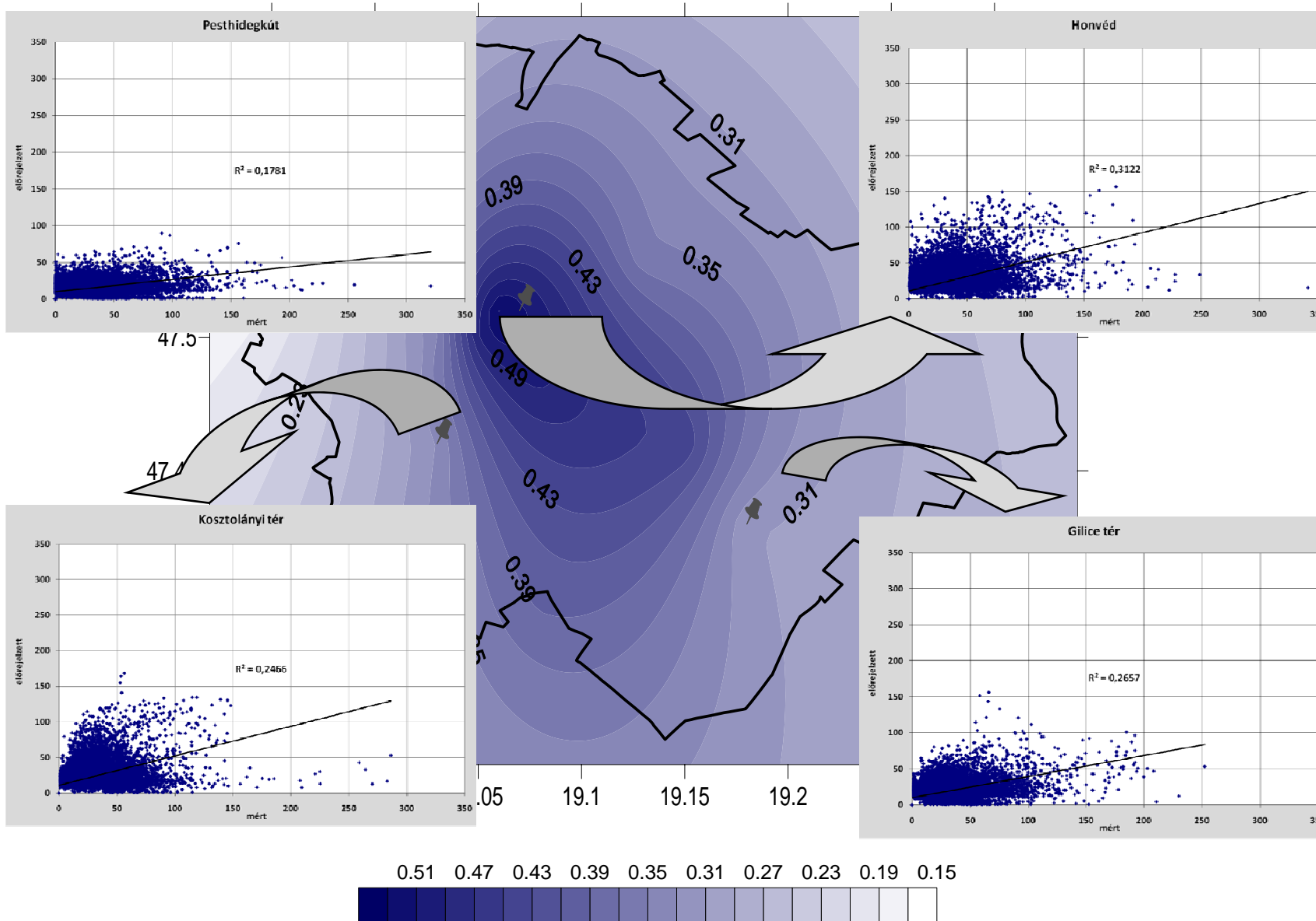
Keveredési réteg magasság hatása a PM_{10} koncentráció előrejelzésére

PM₁₀ előrejelzés validálása – rel.BIAS (%) (2010.szeptember – 2012.július)

PM₁₀ előrejelzés validálása - korreláció (2010.szeptember – 2012.július)

Javítható-e az előrejelzés?

- Számítási terület növelése
- Nagytávolságú transzport hatásának figyelembevétele
- Meteorológiai előrejelzés javítása
  - Éppen azokra a meteorológiai helyzetekre érzékeny a PM_{10} előrejelzés, amelyeket nehéz előrejelezni
- Pontosabb emissziós adatok
  - Adatbázis frissítése
    - közlekedési emisszió (forgalomszámlálás)
    - lakossági kibocsátás
  - Időbeli (évszakos, napi) menet beépítése a modellbe

Köszönöm a figyelmet!